

РЕЦЕНЗИЯ

Върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен
„Доктор“

Автор на дисертационния труд: к.д.п. Валентин Енчев

Тема на дисертационния труд: „Възможности за оптимизиране на системата за интегрален контрол в прилежащите морски пространства на Република България в мирно време“

Рецензент: доц. д-р Добрин Добрев, ИУ – Варна

1. Актуалност на разработения проблем

Дисертационният труд на Валентин Енчев има за предмет на изследване системата за контрол в националните морски пространства.

Избраната тема се отличава с актуалност, най-малко по следните причини: осигуряване на безопасност за разумна експлоатация на ресурси в морските пространства на държавите и в открито море; добивът на богатства от морското дъно и рисковете, свързани с опазването на морската среда; нарастващите проблеми с тероризъм, пиратство, трафик на хора, оръжие, наркотици.

Авторът аргументира актуалността и значимостта на темата като обвързва транспорт, индустрия, среда, нормативна база, институции, технологии, екология, сигурност, контрол, управление.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературен материал

Научното изследване е по тема с ясно изразена специфика. Досегашните публикации и анализи са по-скоро оскъдни, степента на разработеност е ниска. Проследяването в достатъчен период на процесите, свързани с организацията на морските пространства, регламентите на търговското корабоплаване, политиките и споразуменията организиращи дейността, както и историческата ретроспекция по темата, показват високо ниво на познаване на изследователския проблем в неговия теоретичен и практически аспект. Списъкът с използвана литература (63) е достатъчен (на кирилица и латиница) – книги, изследвания, нормативни документи, електронни страници. Обзора на литературните източници

предполага осъществяването на коректно изследване на теоретичните постановки и предоставя възможност на автора за обобщения и формиране на собствена позиция.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

Структурата на труда има своята научна и изследователска логика. Тя е подчинена на основната изследователска теза и е ориентирана към постигане на целта чрез изпълнение на поставените задачи.

Увода съдържа концептуалната рамка на дисертационното изследване. Дефинирани са: **обект и предмет** на изследването; **цел и задачи** на изследването. На този етап проличава аргументираността на концепциите и идеите, заложените от автора. Същността на разработката е лесно открояема.

Използвани са различни изследователски методи за теоретичната и практическата част – количествени и качествени, самостоятелно и в комбинации. Водещ е системния подход. За целите на изследването е проведено проучване. Структурата на въпросите предполага набиране на надеждна информация за обективизиране на изводи, заключения и обобщения. Задълбочено е проследена нормативната база.

Авторът използва подходящ понятиен апарат. Няма значими отклонения от темата и логически противоречия. Илюстративния материал е достатъчен в количествено и качествено отношение.

Както в анализа, така и в изведените на негова основа обобщени резултати, се демонстрират способности и аналитични умения. Обработена, анализирана, обобщена и оценена е значителна по обем информация.

4. Кратка аналитична характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите

В Първа глава на дисертационния труд са отразени теоретичните и правни аспекти на морските пространства. Осъществен е исторически обзор относно морските отношения, контрола върху моретата, морското право и морското

законодателство в страната. Представени са съвременните регламенти за стандарти, контролни функции и мониторинг по изпълнение на задълженията. Разгледани са политики и цели на морското пространство на ЕС – европейска транспортна свързаност, морска безопасност, предпазване от корабно замърсяване.

Акцент в теоретичната част е поставен върху юридическата уредба на морските отношения в България, режима на експлоатация на морските пространства, както и на възможностите за експлоатация на националното крайбрежие. Детайлно са анализирани основните функции от организацията на дейността – от охрана и морски суверенитет, до опазване на морската среда. В края на изложението особен интерес представляват обобщенията и синтезираните изводи – за икономиката, стандартите, регулациите, системите за контрол, потенциални конфликти, морски пространства и т.н.

Втора глава е посветена на системата за морска безопасност на България. Представена е основната концепция, проследена е еволюцията на мисленето относно безопасността. Изведени са характеристиките на системата, на тази база – функционалните области на взаимодействие и задачите по функционални области. Съществено внимание е отделено на организацията на системата за морска безопасност в България – нормативна база, компетентностна структура и връзки. Изследвана е Стратегията за корабоплаване и опазване на околната среда. Показана е управленската структура на ИА Морска администрация, структурирани и обвързани са вътрешните и външните компоненти на системата, детайлизацията е задълбочена с определяне на конкретните задачи.

Функционалната организация е показана чрез работа на системата в два основни режима – нормален и кризисен. На тази база е предложена примерна структура на СМБ, както и предположението, че е възможно в системата да е заложено закъснение за реакция.

По-нататък – логично – е обяснена реализацията на задачите по функционални области. За целта е обработена огромен обем техническа, технологична, организационна, административна и нормативна информация.

Установени са взаимовръзки, институции, конвенции, директиви, процедури, технологични карти и т.н., дефинирани са възможни рискове.

На база анализ и обобщения са направени три фундаментални извода и констатации за възможни значими за системата проблеми.

В Трета глава е концентрирано познанието относно българската система за морска безопасност. Показани са резултатите от проучване сред експерти по системата. Дизайна на изследването позволява набирането на необходимата информация и провеждането на качествен анализ. Оценена е ефективността на системата, както и необходимостта от промени. Направени са изводи относно посоката на промяна и изискването за интегритет.

Автора използва сценарийния подход. В първия – системата е поставена при нормален режим на работа. Системата VTMISS е представена чрез своите елементи, а системата за движение – със съответните зони. Оценката на съществуващата система за разделно движение показва слабости, които са илюстрирани с ясно обособените конфликтни зони, свързани с безопасността на корабоплаването. На тази база се предлага нова система за разделно движение. По нататък е представен активния аспект от работата на системата и изпълнението на задачи, като работен процес. Описани са „стандартни“ отклонения, групирани в три категории, според намесата която изискват. Проблемите от трета категория изискват преход на системата в кризисен режим на функциониране.

Режима на работа в криза е осигурен с необходимата нормативна база, уточнена в разработката. Описани са организационните и технически процеси за привеждане на системата в кризисен режим. Показана е комуникационната схема при получаване на сигнал за инцидент, както и взаимодействието на ИАМА с останалите участници. Изяснени са етапите по операцията ТиС . Почти по същата логика е представена и операцията по замърсяване.

На базата на осъществения анализ, са констатирани конкретни проблеми за всяка от разглежданите операции. За всеки от проблемите са направени обосновани и мотивирани предложения – законови, организационни, технически.

В обобщението се търси потвърждение относно изведените седем системни проблема, които отразяват всички аспекти от дейността на СМД.

Използваната информация е обективна. Произходът и валидността могат да бъдат проследени. Цитиранията и препратките са коректни и според изискванията. Историческия обзор, принципите на морското право, морското законодателство на страната, както и регламентацията на търговското корабоплаване са представени на базата на неопровержими източници. Изследването стъпва на здрава основа, а приносите, логично надграждат познанието в съответната област.

5. Приноси

Дисертационният труд като цяло притежава достойнства, които дават основание да бъдат дефинирани научни и научно – приложни приноси.

1. Изследвана е теорията за морския транспорт и организацията на морската безопасност на национално ниво. Детайлно е анализирана нормативната база.

2. Разработен е подход за функционално-структурна декомпозиция на дейностите по осигуряване на морската безопасност.

3. Предложен е сценарийния подход, обхващащ системата в различни режими на работа. Методически е обвързана комуникационната схема при сигнал за инцидент с действията и взаимодействията на ИАМА.

4. Обосновани са концепции, изведени са препоръки за ефективно управление на системата, предложен е комплекс от мерки.

Авторът демонстрира сериозна практическа подготовка и професионални познания по темата.

6. Оценка на степента в която дисертационния труд и приносите са лично дело на дисертанта

Структурирането на дисертационния труд, дефинирането на цел и задачи, принципния подход на изследването, използваната методика, защитата на тези, аргументирането на предложения и конкретни решения, недвусмислено показват личните постижения на дисертанта и оригиналността на приносите. В същата

посока са проведеното допитване, коректното цитиране, използваната нормативна база, работата с научната литература, доказуемата фактология.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

За нуждите на защитата са предложени три публикации. Те отразяват отделни аспекти в дисертационния труд и допълват основни концепции, защитавани от автора. В посочения списък с публикации и тяхната структура личи целенасоченост, броят им е оптимален. Форумите на които са представени, осигуряват достатъчно ниво на популяризиране.

8. Използване на резултатите от дисертационния труд в научната и социалната практика

В настоящото изследване има структурирано научно знание. То може да се използва: в осигуряване на учебния процес; в научни публикации; за провеждане на бъдещи изследвания; за създаване на нови теоретични модели; за оптимизиране на управленски процеси; за разработване на политики и стратегии в областта на морската сигурност, помощ и безопасност; за усъвършенстване на нормативната база.

9. Препоръки за бъдещо използване на научните и приложните приноси

Практическите приноси могат да бъдат експлоатирани в няколко насоки:

- разработване на концептуален модел за осигуряване на морското пространство на България;
- практическо синхронизиране на всички организации и структури, имащи отношение към морската безопасност;
- осъществяване на ситуационен анализ и планиране на конкретни превантивни действия;
- изграждане на материални и управленски способности за осигуряване на безопасността на морското пространство.

10. Автореферат

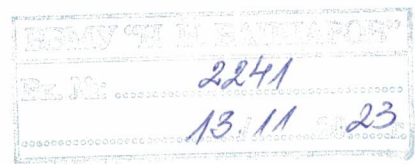
Авторефератът отговаря на изискванията и отразява коректно основни моменти от цялостното съдържание на дисертационния труд. Представен по този начин, дава възможност за ясно разбиране за възприетата логика, за направеното в научното изследване, за защитаваните от автора позиции, за научните и практически постижения, за практическа полезност, както и за перспективите за бъдеща изследователска работа.

11. Заключение

Рецензираният дисертационен труд представлява добросъвестно осъществено научно – приложно изследване в област с нарастваща актуалност. Намирам формулираната цел и задачи за постигнати в значителна степен. Научните и научно – приложните приноси могат да бъдат определени като реални постижения на докторанта. Всичко това е основание да дам **положителна оценка на дисертационния труд** и положителен вот за придобиване от Валентин Петков Енчев на образователната и научна степен „**Доктор**” в ПН 3.7 Администрация и управление.

29.10.2023 г.

Рецензент:

REVIEW

on a dissertation work the award of an educational and scientific degree
“Doctor”

Author of the dissertation work: Prof. Valentin Enchev

Topic of the dissertation: “Opportunities for optimisation of the system for
integral control in the adjacent maritime spaces of the Republic of Bulgaria in
peacetime”

Review prepared by: Prof. Dr. Dobrin Dobrev, University of Economics – Varna

1. Topicality of the problem developed

Valentin Enchev’s thesis paper is the subject of research on the system for control
in the national maritime spaces.

The selected topic has actuality, at least for the following reasons: ensuring safety
for the prudent exploitation of resources in the maritime areas of States and on the high
seas; the extraction of seabed riches and the risks associated with the protection of the
marine environment; growing problems with terrorism, piracy, human trafficking,
weapons, drugs.

The author argues the topicality and importance of the topic as binding transport,
industry, environment, normative basis, institutions, technologies, ecology, security,
control, management.

2. Degree of knowledge of the problem and creative interpretation of literary material

The scientific research is on a topic with a pronounced specificity. Previous
publications and analyses are rather sparse, the degree of development is low.
Monitoring in sufficient period the processes related to the organisation of maritime
spaces, commercial shipping regulations, policies and agreements organising the
activity, as well as historical retrospectives on the topic, show a high level of knowledge
of the research problem in its theoretical and practical aspect. The list of used literature
(63) is sufficient (in Cyrillic and Latin) – books, studies, normative documents,
websites. The review of literary sources presupposes the implementation of a correct

study of the theoretical productions and provides an opportunity for the author to generalise and form his own position.

3. Compliance of the chosen research methodology with the set purpose and tasks of the dissertation work

The structure of work has its scientific and research logic. It is subordinated to the basic research thesis and is oriented towards achieving the goal by performing the assigned tasks.

The introduction contains the conceptual framework of the dissertation study. The following are defined: **object and object** of the study; **purpose and tasks** of the study. At this stage, the argumentation of the concepts and ideas set by the author is evident. The essence of the development is easily highlighted.

Various research methods are used for the theoretical and practical parts – quantitative and qualitative, independently and in combinations. The system approach is leading. For the purpose of the study, a study was carried out. The structure of the questions implies gathering reliable information for objectivisation of conclusions, conclusions and summaries. The regulatory framework has been thoroughly monitored.

The author uses an appropriate concept apparatus. There are no significant deviations from the topic and logical contradictions. The illustrative material is sufficient in quantitative and qualitative terms.

Both the analysis and the aggregated results demonstrate abilities and analytical skills. A significant amount of information has been processed, analysed, aggregated and evaluated.

4. Brief analytical characterisation of the nature and assessment of the reliability of the material on which the contributions are built

The first chapter of the dissertation paper reflects the theoretical and legal aspects of maritime spaces. A historical overview of maritime relations, sea control, law of the sea and maritime legislation in the country has been carried out. The modern regulations for standards, control functions and monitoring of the obligations are presented. Policies

and objectives of the EU's maritime space – European transport connectivity, maritime safety, protection against marine pollution – are discussed.

The theoretical part focuses on the legal regulation of maritime relations in Bulgaria, the regime of exploitation of maritime spaces, as well as the possibilities for exploitation of the national coastline. The main functions of the organisation of the activity are analysed in detail – from security and maritime sovereignty to protection of the marine environment. At the end of the chapter are summaries and synthesised conclusions – about the economy, standards, regulations, control systems, potential conflicts, maritime spaces, etc.

Chapter 2 is dedicated to the maritime safety system of Bulgaria. The basic concept is presented, followed by the evolution of safety thinking. The characteristics of the system are derived, on this basis – the functional areas of interaction and tasks by functional areas. Significant attention has been paid to the organisation of the maritime safety system in Bulgaria – legislation, competence structure and links. The Strategy for Shipping and Environmental Protection has been studied. The management structure of the Maritime Administration Executive Agency is shown, the internal and external components of the system are structured and connected, the detail is in-depth with defining the specific tasks.

The functional organisation is shown by the operation of the system in two main modes – normal and crisis. On this basis, an indicative structure of the MSS is proposed, as well as the assumption that a response delay may be set in the system.

Next – logically – the realisation of tasks by functional areas is explained. For this purpose, a huge amount of technical, technological, organizational, administrative and normative information has been processed. Interconnections, institutions, conventions, directives, procedures, technological maps, etc. have been established, and possible risks are defined.

On the basis of analysis and summaries, three fundamental conclusions and findings for possible system-relevant problems have been made.

In Chapter 3 knowledge about the Bulgarian maritime safety system is concentrated. The results of a survey among system experts are shown. The design of the study allows collecting the necessary information and conducting a qualitative

analysis. The effectiveness of the system is assessed, as well as the need for changes. Conclusions have been drawn on the direction of change and the requirement for integrity.

The author uses the scenario approach. In the first – the system is installed in normal mode of operation. The VTMIS system is represented by its elements and the traffic system with the corresponding zones. The assessment of the existing traffic separation system shows weaknesses, which are illustrated by the clearly demarcated conflict areas related to safety of navigation. On this basis, a new traffic separation system is proposed. The active aspect of the work of the system and the execution of tasks is presented as a workflow. ‘Standard’ deviations are described, grouped into three categories, according to the intervention they require. Third category problems require the transition of the system into a crisis mode of operation.

The working regime in crisis is provided with the necessary legal basis specified in the study. The organizational and technical processes for changing the system into crisis mode are described. The communication scheme is shown when receiving an incident signal, as well as the interaction of the EAMA with the other participants. The stages of a SAR operation have been clarified. By almost the same logic, the pollution operation is also presented.

On the basis of the analysis carried out, specific problems were identified for each of the operations examined. For each of the problems are made justified and motivated proposals – legal, organizational, technical.

The summary seeks confirmation of the seven systemic problems identified, which reflect all aspects of the MSS’s activities.

The information used is objective. The origin and validity can be traced. Citations and references are correct and as required. The historical overview, the principles of the law of the sea, the maritime legislation of the country, as well as the regulation of commercial shipping are presented on the basis of irrefutable sources. The research is based on a solid foundation, and the contributions logically build on the knowledge in the respective field.

5. Contributions

The dissertation work as a whole possesses values that justify the definition of scientific and scientific-applied contributions.

1. The theory of maritime transport and the organisation of maritime safety at the national level has been studied. The regulatory framework has been analysed in detail.

2. An approach for functional and structural decomposition of maritime safety activities has been developed.

3. The scenario approach covering the system in different modes of operation is proposed. Methodologically the communication scheme is linked in case of an incident signal with the actions and interactions of the EAMA.

4. Concepts are justified, recommendations for effective management of the system are drawn, a set of measures is proposed.

The author demonstrates serious practical training and professional knowledge on the subject.

6. Assessment of the degree to which the dissertation and contributions are the personal work of the PhD student

The structuring of the dissertation work, the definition of purpose and tasks, the principle approach of the study, the methodology used, the protection of these, the argumentation of proposals and concrete solutions, unambiguously demonstrate the personal achievements of the student and the originality of the contributions. In the same direction are the consultation, the correct citation, the legal basis used, the work with the scientific literature, the verifiable factology.

7. Assessment of publications on the dissertation

For the need of defense, three publications have been proposed. They reflect individual aspects in the dissertation work and complement basic concepts advocated by the author. In this list of publications and their structure shows purposefulness, their number is optimal. The forums in which they are represented provide a sufficient level of promotion.

8. Use of thesis results in scientific and social practice

There is structured scientific knowledge in this study. It can be used: in ensuring the learning process; in scientific publications; to conduct future research; to create new theoretical models; to optimise management processes; to develop policies and strategies in the field of maritime security, assistance and safety; to improve the regulatory framework.

9. Recommendations for future use of scientific and applied contributions

Practical contributions can be exploited in several ways:

- development of a conceptual model for securing the maritime space of Bulgaria;
- practical synchronisation of all organisations and structures relevant to maritime safety;
- carrying out situational analysis and planning of specific preventive actions;
- building material and management capabilities to ensure the safety of maritime space.

10. The Abstract

The abstract meets the requirements and accurately reflects the main points of the overall content of the dissertation work. Presented in this way, it allows for a clear understanding of the accepted logic, of what is done in scientific research, of the positions defended by the author, of scientific and practical achievements, of practical usefulness, as well as of the prospects for future research work.

11. Conclusion

The peer-reviewed dissertation paper represents a conscientiously carried out scientific – applied research in an area of increasing relevance. I find that the stated objective and tasks are achieved to a considerable extent. Scientific and scientific – applied contributions can be defined as real achievements of the PhD student. All this is a reason to give a **positive assessment of the dissertation work** and a positive vote for the acquisition by Valentin Petkov Enchev of the educational and scientific degree “**Doctor**” in PF 3.7 Administration and Management.